

Zprávy.

Otázka nápravy měny jest nyní ve všech státech evropských, ať vítězných, ať poražených, velice důležitou. Státy s valutou vysokou sice lacině nakupují, ale tím, že málo věcí jest na světovém trhu ku koupi vlivem různých okolností, a hlavně tím, že nemohou odbýti svých výrobků, poněvadž země s valutou nízkou prostě na ceny oferované přistoupiti nemohou a omezující se na potřeby nejnnutnější, trpí stejně, jako státy s valutou slabou. — Nejvyšší rada dohodová mimo otázek politických, zabývá se také nyní poměry hospodářskými, nyní hlavně valutovými. K praktickým výsledkům sotva brzy dojde, poněvadž asi v těchto otázkách bude se ještě více uplatňovati státní egoismus jednotlivých mocí, než tomu bylo v otázkách politických. A mnoho ještě řeči bude promluveno, než i v právu mezinárodním uzná se princip humanity a státního altruismu. Zatím nutno tedy řešiti otázku valutovou se stanoviska státního. — My máme to neštěstí, že naše valuta jest úplně ruinovaná. A zdá se mi, že jest nám malou útěchou to, že stejně se vede Německu, Rakousku, Polsku, Jugoslavií a jiným státům. Škody nám to nese stejně velké. Z pojednání, jež poslední dobou byla uveřejněna o naší otázce valutové, jest velice pozoruhodný článek prof. Dra Drachovského („Tribuna“, 4. března 1920). Vychází z názoru, že my z Rakouska jsme převzali ryzí měnu papírovou, krytou především státním úvěrem. Měna tato, založená nyní na Kč., jen velmi nedokonale plní funkci míry hodnot a tato nedokonalost jeví se ve všech podstatně znehodnocených měnách světa. A dále praví do-
sovně:

„Prostředky k nápravě musí býti založeny především na tomto poznání. Potřebujeme bezpečnou a pevnou míru hodnot, arci takovou, jež by se blížila praktické potřebě; nemůže to býti tedy míra o jednotkách, jež jsou příliš vysoké, jako na př. severoamerický dolar. Zlatý frank latinské unie mincovní by tomuto požadavku i s hlediska historického a svého rozšíření v celé skupině států hověl nejlépe.

„Aby však mohl vykonávati funkci míry hodnot, musl by se opravdu také ukázati v oběhu. Kdyby měl býti prostě ražen, zmizel by dle zásady, že špatná mince vypuzuje dobrou, velmi rychle do států s měnou lepší, a takové bezvýhradné vydání zlata znamenalo by pouze jeho bezúčelné vyhození. Bylo by tedy hledati cestu jinou, a tu by mohla poskytnouti necedulová banka. Ta mohla by vydávati bankovky buďto za kov nebo za krytí bankovní, kovu na roveň postavené. Závazky z vydaných bankovek mohly by býti kryty vůči bance cedulové výlučně buďto bankovkami nebo zlatem, nebo jemu aekvivalentními platidly, nikdy však korunami, sice by vydávání takovýchto bankovek bylo stejně nezdařeným pokusem, jako vydávání obchodních platidel Zemskou bankou českou. Taková bankovka, vydaná řádně organisovanou bankou cedulovou za šetření aspoň třetinového krytí kovového (z ohledu na cizinu a motivy psychologické, ne z potřeby věcné) by musila míti zlatou paritu, a ježto beze souvislosti s Kč., nemohla by jí býti vypuzována ze země. Oběh její by nebyl zvláště

veliký, zejména v prvním období, ale pro všeobecnou známost i praktikabilitnost měřítko dostatečný.

„Obtíž by spočívala v upravení poměru k posavadnímu oběživu korunovému. Tedy především bylo by fixování jeho množství uzavřením akce separační a vyhlášením jejich statistických výsledků a zásadním zastavením jeho dalšího rozmnožování (toto poslední se už do určité míry stalo opatřením zákonným). Dále nutno říci, co se má státi s posavadními státovkami: stačilo by ustanovení, že jsou i nadále zákonným platidlem, a to v hodnotě jmenovité za všechny závazky kontrahované v korunách; že však musí každý přijati plnění v nich i při nových závazcích, při mzdě a tržních cenách v hodnotě kursovní. Pro státní platy stanoví se přepočítací kurs vyhláškou ministerstva finančního dle kursu pražské bursy každý měsíc. Teď kdyby mělo nastati časté kolísání hodnoty koruny, nebylo by tu mnoho pomůženo a proto třeba zabezpečiti aspoň příznivý vývoj jejího kursu. To stane se jednak zmíněným stanovením nerozmnožitelnosti, jednak ustanovením, že oběh korun zmenšuje se každoročně na útraty státní o 500 mil. korun až do té doby, kdy dosáhnou parity se měnou frankovou. Obnosy na umoření toto poskytne jednak daň majetková, jednak výpůjčka konsolidační. Po dosažení parity přenesou se zbylé státovky na banku ceďulovou, jež za ně vydá bankovky frankové, jejichž krytí a umoření provede stát řadou splátek dle okolností, jež potom budou zjištěny, stanovených.“

„Se zmenšováním oběhu státovek objeví se větší potřeba oběživa, jež jednak vyplní se drobnými měny frankové, jež stát beze všeho raziti může, jednak bankovkami; obojím lze hraditi také závazky korunové, a to dle kursu. Po dosažení parity možno raziti také frankové mince kurantní a dáti do oběhu, po konsolidači státovek zavésti měnu frankovou jako výhradní s úplnou směnitelností bankovek.

„Celý plán by dle výsledku daně majetkové mohl býti proveden asi za šest až deset let.“

Hlavní vadu vidí tedy prof. Drachovský v převýdaji papírových peněz, *1 za nimiž stojí jen důvěra ku státu. Plán tento měl by nadějí na trvalý úspěch jenom v tom případě, kdyby naše obchodní bilance byla aktivní. Neboť jinak valuta by klesala znova, jestliže by vůbec stoupala. — Plán principiálně podobný měla na mysli také anglická komise, povoláná k tomu, aby podala dobrozdání o nápravě peněžního trhu a upravení poměru mezi bankovkami a pokladničními poukázkami, vydávanými za války. — Prof. Engliš, v přednášce dne 3. března t. r. zaujal podobné stanovisko, až na to, že relace mezi frankem a korunou měla by se stanoviti pevně, a kurs franku nechce vázati na kov. V tom případě však počítalo by se: 1 frank rovná se, dejme

---

*1 Oběh státovek činil dle výkazů Bankovního úřadu min. financí z 28. února t. r. 6363 mil. Kč; s bankovkami ještě nevyměněnými dostoupí jistě výše 7 miliard, kdežto podle relací předválečných pro naše země stačí 4 mil. oběživa.

tomu, 5 Kč, a nic by se nezměnilo. Prof. Engliš počítá spíše s momentem psychologickým, aby totiž nepočítalo s vysokými čísly a aby-
chom neměli měnu „šestákovou“, jak jí jmenuje. Má totiž za to, že
jakmile se prohlásí nesměnitelnost bankovky za kov, zlato a jiné ušlech-
tilé kovy, ztratí moc regulatorní. A končil: Pracovat a šetřit! A to
jest jediný plán, v němž jsou všichni reformátoři svorní. —k.

Masarykova kolej pro studentstvo vysokoškolské Praha IV., 180.

Dne 8. března t. m. oslaveno bylo malou domácí slavností otevření
druhé studentské koleje. Slavnosti účastnil se též prorektor p. prof.
Dr. Herrman Otavský. Jest to jen malá splátka pro tolik studentstva,
a přece, ubytovat 200 lidí znamená ohromnou zásluhu, kus pozitivní
práce. Kolej má svou čítárnu, zakládá zábavnou i vědeckou knihovnu,
pořádá jazykové kursy, v nichž vyučují sami studenti. Protektorát
převzal laskavě p. president Masaryk. S. Č. P. „Všehrd“ a „Agrární
akademici“ věnovali částku 10.000 K („Všehrd“ 6.000 K v hotovosti,
ostatní ve splátkách po 400 K) a tím získali si každý jedno volné
místo, jež sami budou obsazovati. Kolej jest v počátcích a došt slabě
dotovaná, proto potřebuje všemožné pomoci, již si jistě zaslouží pro
svůj účel. Obsazení stane se veřejným konkursem.

Spolkové zprávy.

Zpráva praesidiální. Na počátku měsíce března došla děkanství naší
fakulty petice — ne — byla to hrozba — od posluchačů II. ročníku,
v níž žádali za urychlené vyřízení otázky I. rigorosa. Obsah „žádosti“
byl psán slohem středoškolským! Tak nejednají akademičtí občané!
Nevíme, co by tomu krásnému slohu řekli ostatní posluchači II. ročníku,
kteří jistě nevěděli nic o tomto záhadném „memorandu“, které ne-
bylo nikým podepsáno. Doufáme, že kolegové, jichž většina jest or-
ganisována ve spolku, budou se podruhé ve všem obraceti nejdříve
na správní výbor, bychom při opakování podobného případu, škodli-
vého jménu studentstva, nemusili zakročiti ostřejším způsobem než se
stalo tentokráte!

Zpráva sociální komise. Poněvadž se dosud nikdo nepřihlásil, vy-
bízíme znovu kolegy (kolegyně), aby se přihlásili ku spolupráci v ko-
misi. Jinak bude tato nucená činnost svoji omezení a budou to kolegové
sami, kteří to pocítí velmi nemile. Je podivný zjev, že mezi tolika ko-
legy-právnický nenajde se nikdo, kdo by měl trochu porozumění pro so-
ciální otázky a kde místo stálé nespokojenosti a kritiky zkusil by
také trochu pozitivně v těchto otázkách pracovat. Kdož by tedy pra-
covat chtěli, přihlaste se u kolegy předsedy nebo starosty správního
výboru. — V letním semestru počne „S. K.“ úřadovat dne 13. dubna
v obvyklých hodinách. Blíže o tom, jakož i o přijímání indexů v nej-
nutnějších případech v pevně stanovených lhůtách viz vyhlášku „S. K.“
v Karolinu. — Ohledně subsistenčního příspěvku zjištěno, že zásadně
byl povolen, záležitost však znovu uvázla v ministerstvu N. O. a
proto podnikají se nové kroky o brzké a příznivé vyřešení. Ochota
však a zvláště rychlost, s jakou studentské požadavky jsou vyřizo-
vány, neslouží dotyčným úřadům příliš ke cti. Návrh čl. N. S. Buřivala
byl dle informace na minist. školství definitivně vzat zpět. Pro letní
semestr vzdal se kol. Kozák své funkce jako jednatel a místo něho
zvolen kol. Hofbauer. Jednatel.

Bibliografický odbor. Člen B. O. úřaduje vždy v sobotu od 5¼ do
6 hod. V úředních hodinách podá úřadující člen kolegům informace